

Akademik ve İdari Personelin Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalığını Etkileyen Faktörler: Üniversite Uygulaması

H. Pınar KAYA ¹

Bedia ZIVALI ²

Akademik ve İdari Personelin Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalığını Etkileyen Faktörler: Üniversite Uygulaması	Factors Affecting Academic and Administrative Staff's Sustainable Development Awareness: University Practice
Öz Üniversitelerin sürdürülebilirlik misyonunu benimseyerek uygulayabilmesinde üniversitelerde görev yapan çalışanların sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri önemli rol oynamaktadır. Çalışmanın amacı anket yöntemi ile akademik ve idari personelin sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeylerini ekonomik, toplumsal ve çevresel faktörler açısından incelemektir. Elde edilen bulgulara göre sürdürülebilir kalkınma farkındalığını en çok ekonomik faktörlerin etkilediği tespit edilmiştir. Üniversite personelinin ekonomik koşulları ve kalkınma ile ilgili ekonomik beklentileri, sürdürülebilirlik farkındalıklarını doğrudan etkilediği için sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada politika yapıcıların ekonomik faktörleri iyileştirme yönündeki çabalarının önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.	Abstract The sustainable development awareness levels of university staff play an important role in universities' ability to adopt and implement their sustainability mission. The study aimed to examine the sustainable development awareness levels of academic and administrative staff using a survey method in terms of economic, social, and environmental factors. According to the findings, economic factors were found to have the greatest impact on sustainable development awareness. It has been concluded that the efforts of policy makers to improve economic factors are important in achieving sustainable development goals, as the economic conditions and economic expectations of university staff directly affect their sustainability awareness.
Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Üniversite, Akademik Personel, İdari Personel, Farkındalık	Keywords: Sustainable Development, University, Academic Staff, Administrative Staff, Awareness
JEL Kodları: H30, M49	JEL Codes: H30, M49

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı	Bu çalışma (03.09.2024 tarih ve 2024/08/18 sayılı Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Onay Belgesi ile) bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.
Yazarların Makaleye Olan Katkıları	Yazar 1'in makaleye katkısı %60, Yazar 2'nin makaleye katkısı %40'tır.
Çıkar Beyanı	Yazarlar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

¹ Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İ.İ.B.F., Maliye, pkaya@ahievran.edu.tr

² Arş. Gör., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İ.İ.B.F., Maliye, bediha.zivali@ahievran.edu.tr

e-ISSN: 1306-6293/© 2026 The Author(s). Published by Eskişehir Osmangazi University Journal of Economics and Administrative Sciences. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

1. Giriş

Modern çağda uluslararası toplumun en çok ilgilendiği konulardan biri olan sürdürülebilir kalkınma; ekonomik gelişme, çevre koruma ve sosyal adaleti sağlama arasında denge kurmaya yönelik uzun vadeli bir yaklaşımı temsil eder (Yassir, 2025, s. 8). Gelecekteki kalkınmaya zarar vermeyen hedefleri yerine getirmek için yürütülen mevcut eylemler olarak tanımlanabilen sürdürülebilir kalkınma; ekolojik sistem, ekonomik sistem ve sosyo-kültürel sistem olmak üzere birbiriyle ilişkili sistemler arasındaki bütünleşme, değişim, uzlaştırma ve uzlaşma anlamına gelir (Tien vd., 2020, p. 43). Sürdürülebilir kalkınma kavramı, ekonomik ve sosyal kalkınmanın çevreyle bağlantılı olması gerektiği fikrine dayanmaktadır (Berglund & Gericke, 2016, s. 1115).

Sürdürülebilir kalkınma terimi ilk kez Birleşmiş Milletler tarafından 1987 yılında yayınlanan “Brundtland Raporu”nda kullanılmıştır. Çevresel, sosyal ve ekonomik boyutları olan sürdürülebilir kalkınma, çok boyutlu bir kavramdır. Ekonomide kâr hakimdir, ekolojide doğal kaynakların korunması esastır, sosyal amaç ise insanların yaşam koşullarını iyileştirmektir. Sürdürülebilir kalkınmanın zorluğu, tüm ekonomik, çevresel ve toplumsal faydaları ve gelecek nesli bir araya getirmektir. Yaklaşım ne olursa olsun, sürdürülebilir kalkınma aynı anda ekonomik kalkınmayı, çevrenin korunmasını ve sosyal refahın sağlanmasını gerektirdiği için sosyal, ekonomik, çevresel faktörlerin birbirleri ile ilişkisi ve uyumu son derece önemlidir (Teodorescu, 2015, s. 85).

Küresel ısınma, su kıtlığı, biyolojik çeşitliliğin azalması, asit yağmuru, doğal kaynakların tükenmesi, kirlilik, aşırı nüfus, ormanların kaybı gibi birçok sorun nedeniyle son yıllarda çevre küresel bir endişe kaynağı haline gelmiştir. Çevre sorunlarına karşı zamanında önlem alınmazsa söz konusu sorunlar insan sağlığını tehdit edebilir, hastalık ve ölüme sebep olabilir. Bu çevre sorunlarının ve çevresel sorunlarla ilişkili olan ekonomik ve sosyal sorunların kalıcı çözümü eğitim ve farkındalık yoluyla sağlanabilir (Kumar & Kumar, 2023, s. 183).

Sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin Birleşmiş Milletler tarafından 2015 yılının Eylül ayında kabul edilmesi ve 2016 yılının başından itibaren yürürlüğe girmesi ile birlikte daha sürdürülebilir bir dünya yaratmak Birleşmiş Milletler üyesi olan ülkelerin ortak amacı haline gelmiştir. Söz konusu hedeflere 2030 yılı sonuna kadar ulaşılabilmesi için başta eğitim kurumları olmak üzere herkese önemli sorumluluklar düşmektedir. Yükseköğretim kurumları öğrencilerin sürdürülebilirlik bilgisini artırmada ve sürdürülebilirlik davranışlarını teşvik etmede veya onları bu davranışlara katılmaya motive etmede önemli rol oynamaktadır (Leiva-Brondo vd., 2022, s. 1).

Özellikle sanayileşme ve kentleşme sürecinin hızla devam ettiği ülkelerde sürdürülebilir kalkınma bilincinin oluşması büyük önem taşımaktadır (Atmaca vd., 2019, s. 86). Sürdürülebilir kalkınmanın hedefleri konusunda küresel ölçekte herkesin bilgi sahibi olması ve hedeflere ulaşılmasına katkıda bulunması beklenir (Akinlolu vd., 2017, s. 669). Sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin temel bileşenlerinden biri eğitimidir (Yuan vd., 2021, s. 1). Eğitim, insanların algılarını, tutumlarını ve davranışlarını değiştirmenin bir yolu olduğu için sürdürülebilir kalkınma eğitim ile sağlanabilir (Sudarmin vd., 2024, s. 1). Ülkelerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerini gerçekleştirmek ve böylece sosyal refahı artırmak üzere insan sermayesinin gelişimine yönelik politikalar benimsemek önemlidir.

İnsan sermayesinin gelişimi, insanların enerji tasarrufu konusunda duyarlı olmalarını ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırmalarını sağlamak açısından önemlidir. İnsan sermayesi gelişen ülkelerin çevre bilincinin, ekonomik ve sosyal özgürlüklerinin artması

beklenmektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaşmasının, insan sermayesinin gelişiminin ve teknolojik ilerlemelerin, ülkelerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasına yardımcı olabileceği düşüncesinden hareketle BRICS ülkelerinde yapılan bir çalışmada insan sermayesi gelişiminin, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin başarılmasına katkıda bulunduğu kanıtlanmıştır. Çalışmanın sonucunda BRICS ülkelerinin insan sermayesine daha fazla yatırım yapmaları sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak için temel politika seçeneği olarak sunulmuştur (Pata, 2025, s. 1-12).

Bireysel ve/veya kolektif olarak tüm insanlar sosyal, ekonomik veya çevresel sorunların çözümünün bir parçası olmalıdır. Bu noktada yükseköğrenim, kişisel ve mesleki yaşamlarında en uygun teknolojileri kullanarak, daha etkin endüstriyel süreçler geliştirerek, insanların ve toplumların bireysel gelişimini teşvik ederek, daha az gelişmiş ülkelerin gelişimine katılarak küresel sorunları çözmek için hareket edebilecek öğrencileri eğitmede önemli bir rol oynar. İnsanlığın ve gezegenimizin geleceği özellikle bugünün genç neslinin elindedir (Leiva-Brondo vd., 2022, s. 1). Üniversiteler genç nesilleri yetiştiren eğitim kurumlarının son halkasıdır.

Beşerî sermaye ile sürdürülebilir kalkınma bilinci arasında güçlü bir bağ vardır. Sürdürülebilir kalkınma bilincine sahip çalışanlardan oluşan üniversitelerin, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin yerine getirilmesindeki önemli payı yadsınamaz. Öğrencilere örnek teşkil etmesi ve üniversitelerin sürdürülebilirlik misyonunu ve vizyonunu benimseyerek uygulayabilmesi, üniversitelerde görev yapan çalışanların konu ile ilgili bilgi ve farkındalık düzeyine bağlıdır. Üniversitelerde eğitim alan öğrencilerin yetişmesinde ve çalışma hayatına hazırlanmasında önemli paya sahip olan üniversite akademik ve idari personelinin sürdürülebilir kalkınma hedefleri hakkındaki farkındalıklarını ve bu farkındalıklarını etkileyen faktörleri tespit etmek çalışmanın temel amacıdır. Anket tekniği ile akademik ve idari personelin sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeylerini ekonomik, sosyal ve çevresel faktörler açısından belirlemeyi amaçlayan bu çalışmanın, küresel sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleşmesine katkıda bulunması beklenmektedir.

2. Literatür Taraması

Ulusal literatürdeki çalışmalar incelendiğinde, üniversitede görev yapan akademik ve idari personelin “sürdürülebilir kalkınma farkındalıklarını” araştıran sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Karcı Demirkol & Birişçi (2020) tarafından yapılan bir çalışmada Ege Üniversitesinde görev yapan 215 akademik personele anket uygulanmış ve akademisyenlerin “sürdürülebilirlik kavramı ve sürdürülebilir yerleşke” hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları, konu hakkındaki bilgi düzeylerinin fakülteye ve yaşa bağlı olarak değişiklik gösterdiği ortaya çıkmıştır. Bir diğer çalışmada Uştuk & Özcan Gönülal (2021), 11 devlet üniversitesinde görev yapan ve araştırma alanları içerisinde “sürdürülebilirlik” anahtar kelimesi olan 30 öğretim üyesi ve bir bağımsız araştırmacı ile görüşmeler yaparak sürdürülebilirlik kavramına yönelik algılarını araştırmışlardır. Çalışmanın sonucunda sürdürülebilirliğin ekolojik krize bir çözüm üretmediği, tam aksine krizi gizlemekte ya da ötelemekte olduğu ileri sürülmüştür.

Ulusal literatürdeki sürdürülebilir kalkınma farkındalığının tespiti ile ilgili yapılan diğer çalışmaların çok büyük bir kısmı üniversitelerin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adayları üzerinde gerçekleştirilmiştir. Az sayıda çalışma hemşire adaylarının, üniversite hastanesi çalışanlarının ve dergi baş editörlerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalıklarını belirlemeye yöneliktir. Söz konusu çalışmalara ilişkin özet bilgiler Tablo 1’de kronolojik olarak sunulmuştur.

Tablo 1: Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalığının Tespitine Yönelik Ulusal Literatür Özeti

Yazar (yıl)	Örneklem	Sonuç
Öztürk Demirbaş (2015)	504 öğretmen adayı	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği bölümündeki öğretmen adayları en yüksek, Okul Öncesi Öğretmenliği bölümündekiler ise en düşük sürdürülebilir kalkınma farkındalığına sahiptir. Cinsiyetin farkındalık düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkisi yoktur. Alt faktörler açısından öğretmen adaylarının “çevresel etik” ve “toplumsal-sosyal” sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri yüksektir.
Çobanoğlu & Türer (2015)	183 öğretmen adayı	Karadeniz Bölgesindeki bir üniversitenin Sosyal Bilgiler ve Fen Bilgisi Öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören adayların sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları yüksektir. Öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları, cinsiyete ve bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir.
Er Nas & Şenel Çoruhlu (2017)	143 fen bilgisi öğretmen adayı	Öğretmen adayları sürdürülebilir kalkınma kavramı ile ilgili yeterli seviyede bilgiye sahip değildir. Fen bilgisi öğretmen adaylarının lisansta aldıkları derslerin içeriğine “sürdürülebilir kalkınma” konusunun dahil edilmesinin farkındalıklarını artırabileceği ileri sürülmüştür.
Bulut (2019)	387 öğretmen adayı	Fırat ve İnönü Üniversitelerinin Sosyal Bilgiler bölümünde öğrenim gören adayların sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri cinsiyete ve sınıfa göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Küresel vatandaşlık düzeyleri yüksek olan adayların sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri de yüksek çıkmıştır.
Faiz & Yüzbaşıoğlu (2019)	790 öğretmen adayı	Kastamonu Üniversitesi öğretmen adaylarının “çevresel-etik, toplumsal-sosyal ve çevresel-ekonomik” farkındalık puanları orta seviyenin üzerindedir. Kadın adayların çevresel-ekonomik farkındalık puanları erkeklere göre daha yüksektir. 2. ve 3. sınıf öğrencileri daha yüksek farkındalığa sahiptir.
Dal & Akçay (2021)	102 fen bilimleri öğretmeni	Ağrı ilindeki ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları yüksektir. Fen bilimleri öğretmenlerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları yaş ve kıdeme göre farklılık göstermektedir.
Aslan vd. (2023)	323 üniversite hastanesi çalışanı	İstanbul’da bir üniversite hastanesindeki sağlık profesyonellerinin ve diğer çalışanların “toplumsal sürdürülebilirlik farkındalık düzeyleri”, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğe göre yüksektir. Eğitim durumu ve gelir düzeyi ekonomik, çevresel ve toplumsal sürdürülebilirlik farkındalık düzeyi üzerinde pozitif etkiye sahiptir.
Aydın Gürlü (2023)	310 sınıf öğretmeni adayı	Gaziantep Üniversitesindeki öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları orta seviyenin üzerindedir. 3. sınıftaki öğretmen adaylarının ve kadın adayların sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları daha iyi seviyededir.
Eröz vd. (2023)	91 öğretmen adayı	Öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri orta seviyenin üzerindedir, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Türkçe bölümündeki aday öğretmenlerin farkındalık düzeyleri, diğer bölümlere göre daha düşüktür. Yaşam boyu öğrenme eğilimi yüksek olan adayların farkındalık düzeyleri daha yüksektir.
Şen Olgay vd. (2023)	212 hemşirelik öğrencisi	İstanbul’da bir vakıf üniversitesinde okuyan hemşirelik öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri ortalamanın üzerinde çıkmıştır. Öğrencilerin sürdürülebilirlik kavramları ve kalkınma hedeflerini bilmeleri, sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeylerini etkilemiştir.
Değirmenci & Gül (2024)	12 sosyal bilgiler öğretmeni adayı	Türkiye’deki bir devlet üniversitesinin öğretmen adayları sürdürülebilir kalkınma ile ilgili daha çok doğal kaynak kullanımına vurgu yapmıştır. Sürdürülebilir kalkınma kavramının gelecek nesiller için önemli olduğu, ülke ve toplumların kalkınması ve gelişmesini ifade ettiği, yaşam tarzı ve bilincini yansıttığı ortaya çıkmıştır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının, dengeli ve adil yaşamının sürdürülebilir kalkınma açısından önemli olduğu ileri sürülmüştür.
Doğru & Orzan (2025)	355 öğretmen adayı	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’ndeki öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınma farkındalıklarının orta seviyede olduğu, farkındalığın cinsiyet, yaş, bölüm değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Sürdürülebilir kalkınma farkındalığı ile küresel iklim değişikliği farkındalığı arasında orta seviyede, pozitif ve anlamlı ilişki vardır.

Çeliker & Incekar (2025)	150 hemşirelik öğrencisi	Yüksek İhtisas Üniversitesi hemşirelik bölümü lisans öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığı ile gıda israfı tutumları arasında bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kız öğrencilerin ve 4. sınıf öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığının yüksek olduğu tespit edilmiştir.
Çelik & Basaran-Acil (2025)	55 dergi baş editörü	TR-Index listesinde sağlık bilimleri alanında dizinlenen dergilerin baş editörlerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları yüksek seviyede tespit edilmiştir. Editörlerin sürdürülebilir kalkınma farkındalığı ile yaşları, cinsiyetleri, unvanları arasında bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Üniversitede görev yapan akademik ve idari personelin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını araştırmaya yönelik olarak yapılan bu çalışma, araştırma yapılan meslek grubu ve il açısından yukarıda özetlenen çalışmalardan farklılaşmaktadır.

Uluslararası literatürde sınırlı sayıda da olsa üniversite personelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını belirlemeye yönelik çalışmalar olduğu dikkat çekmiştir. Akinlolu vd. (2017), Nijerya’da Osun State Üniversitesindeki 450 öğrenci ve personele anket uygulayarak sürdürülebilir kalkınma hedefleri hakkındaki farkındalıklarını ve bilgilerini ölçmeyi amaçlamışlardır. Katılımcıların sadece %43’ünün sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin farkında olduğunu, bilgi düzeylerinin son derece düşük olduğunu ve %56,3’nün hedeflere karşı olumlu bir tutuma sahip olduğunu tespit etmişlerdir. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri hakkında olumlu tutuma sahip olmak, akademik personel olmak ve orta yaş grubuna ait olmakla ilişkilendirilmiştir. Ayrıca erkeklerin kadınlara, akademik personelin akademik olmayan personele ve öğrencilere göre farkındalık düzeylerinin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Leal Filho vd. (2021), 40 ülkeden 120 öğretim elemanının katıldığı anket ile sürdürülebilir kalkınma için öğretim elemanlarının sürdürülebilirliği öğretme ve uygulama konusundaki yeterliliklere ne kadar değer verdiğini ve bunları ne ölçüde algıladığını belirlemeye yönelik bir çalışma yapmışlardır. Elde edilen sonuçlar öğretim elemanlarının sürdürülebilirlik ile ilgili kavramların farkında olduğunu ancak sürdürülebilirlik sorunlarını ele almanın paydaş temelli, çözüm odaklı doğası göz önüne alındığında bu konuda eksiklikleri olduğunu ortaya koymuştur.

Dania & Okobia (2022), Nijerya’da Benin Üniversitesi personelinin sürdürülebilir kalkınma hedeflerinde eğitimin rolüne ilişkin farkındalık düzeylerini araştırdıkları çalışmada 400 çalışana anket uygulamışlardır. Çalışma sonucunda üniversite personelinin farkındalığının orta düzeyde olduğu, personel farkındalığı arasında cinsiyet, nitelik ve deneyime dayalı önemli farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Xu vd. (2024), üniversite eğitiminde sürdürülebilir kalkınma farkındalığı ve stratejileri geliştirmek amacıyla yaptıkları çalışmada 350 öğretim elemanı ve öğrenciye anket uygulamışlardır. Çalışmanın sonucunda sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin başarılı bir şekilde uygulanmasının güçlü kurumsal destek gerektirdiği, üniversite yönetimi tarafından sürdürülebilir eğitim yaklaşımları teşvik edilirse öğrencilerin ve öğretim elemanlarının sürdürülebilir kalkınma farkındalığının iyileştiği tespit edilmiştir.

Zhengli & Boonphadung (2025), Çin’in Sichuan eyaletindeki sekiz üniversitede görev yapan 532 öğrenci danışmanına anket uygulayarak, danışmanların öğrencilere sürdürülebilir kalkınma hedefleri konusunda sağlayacakları katkıyı araştırmışlardır. Analiz sonuçları öğrenci danışmanlarının olumlu öğrenme ortamları yaratmada, ruh sağlığını geliştirmede, yeniliği teşvik etmede, eşitsizlikleri azaltmada ve sosyal sorumluluğu teşvik etmede yüksek yeterlilik seviyelerine sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Uluslararası literatürde sürdürülebilir kalkınma farkındalığı ile ilgili diğer çalışmaların daha çok üniversite öğrencileri üzerinde yapıldığı görülmektedir (Manolis & Manoli, 2021; Leiva-

Brondo vd., 2022; Ebaid, 2022; Yassir, 2025; Sahoo & Sahoo, 2025). Çalışmalarda sadece öğrencilerin sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları ölçülmemiş bunun yanı sıra öğrencilerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik farkındalıklarını artırmada etkili olan faktörler de (projeler, medya, ders dışı etkinlikler, kurumsal destek gibi) tespit edilmeye çalışılmıştır.

3. Yöntem

Çalışmanın amacı; Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi akademik ve idari personelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını ölçmek, farkındalık düzeyinin cinsiyete, yaşa, eğitim durumuna, medeni duruma, kadro durumuna, mesleki tecrübeye, görev yapılan birime ve gelir düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek, personelin sürdürülebilir kalkınma farkındalığına etki eden faktörleri (ekonomi, toplum ve çevre alt boyutlu faktörlerin sürdürülebilir kalkınma farkındalığı üzerindeki etkisini) belirlemek ve farkındalığın artırılmasına yönelik öneriler geliştirmektir. Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasına dolaylı katkı sunması açısından yapılan bu çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın evrenini Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi personel bilgi sistemine kayıtlı toplam 1.473 (1.044 akademik personel ve 429 idari personel) personel oluşturmaktadır. Evrenden hareketle yapılan hesaplama sonucu asgari örneklem büyüklüğü %95 güven seviyesi ve %5 hata payı ile 305 tespit edilmiş ve araştırmada 420 akademik ve idari personele anket uygulanmıştır. Örneklem yöntemi olarak zaman kısıtı sebebiyle kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiştir.

Anket formu; Atmaca vd., (2019) tarafından yapılan “Development of a Measurement Tool for Sustainable Development Awareness” başlıklı çalışmadan uyarlanarak oluşturulmuştur. Söz konusu ölçeğin kapsam geçerliliği uzman görüşü ile yapı geçerliliği ise doğrulayıcı faktör analizi ile sağlanmıştır. Anket formu, üniversite akademik ve idari personelinin demografik özelliklerini ve sürdürülebilir kalkınma farkındalığını belirlemeye yönelik olmak üzere iki bölüm olarak tasarlanmış ve 7 demografik bilgi ile 36 farkındalık ifadesi sorularından oluşturulmuştur. Anketin ikinci bölümünde yer alan sorular beşli Likert ölçeğine göre hazırlanmıştır.

Araştırma için etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Atmaca vd. (2019) tarafından geliştirilen ölçekte sürdürülebilir kalkınma farkındalığı ekonomi, toplum ve çevre farkındalığı olmak üzere üç alt faktöre ayrılmıştır. Bu çalışmada da faktör yükleri tespit edilerek anket sorularından elde edilen veriler “SPSS 29.0” istatistiksel paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

4. Bulgular

Araştırma kapsamında sağlanan verilerin istatistiksel analizlerinin sonuçları aşağıda sunulmuştur.

4.1. Akademik ve İdari Personelin Demografik Özellikleri ve Ölçek İfadelerine Verilen Cevapların Tanımlayıcı İstatistikleri

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi akademik ve idari personelinin demografik özelliklerinin tespitine yönelik yapılan frekans ve yüzde analizi sonuçları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin İstatistikler

Demografik Özellikler		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	195	46,4
	Erkek	225	53,6
Yaş	18-25 arası	1	0,2
	26-33 arası	82	19,5
	34-41 arası	138	32,9
	42-49 arası	154	36,7
	50 ve üzerinde	45	10,7
Eğitim Durumu	Lise	3	0,7
	Önlisans	4	1,0
	Lisans	155	36,9
	Lisansüstü	258	61,4
Medeni Durum	Evli	196	46,7
	Bekar	224	53,3
Kadro Durumu	Akademik	244	58,1
	İdari	176	41,9
Mesleki Tecrübe	0-5	18	4,3
	6-10	97	23,1
	11-15	122	29,0
	16-20	103	24,5
	21 ve üzeri	80	19,0
Görev Yapılan Birim	Eğitim Fakültesi	31	7,4
	Fen Edebiyat Fakültesi	42	10,0
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	48	11,4
	İlahiyat Fakültesi	27	6,4
	Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi	9	2,1
	Güzel Sanatlar Fakültesi	20	4,8
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	4	1,0
	Spor Bilimleri Fakültesi	19	4,5
	Tıp Fakültesi	42	10,0
	Ziraat Fakültesi	42	10,0
	Yüksekokullar	4	1,0
	Meslek Yüksekokulları	56	13,3
	Rektörlük	56	13,3
Enstitüler	20	4,8	
Aylık Gelir Düzeyi	30.001-50.000 TL	71	16,9
	50.001-70.000 TL	177	42,1
	70.001 TL ve Üzeri	172	41,0

Ankete katılım gösteren üniversite personelinin yaklaşık %54'ü erkeklerden, %46'sı kadınlardan oluşmuştur. Yaş aralığı dağılımına bakıldığında en yüksek katılımın yaklaşık %37 ile 42-49 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Katılımcıların %61'i lisansüstü eğitim seviyesine sahipken %53'ünün bekar ve %58'inin akademik kadroda çalışanlardan oluştuğu tespit edilmiştir. Ankete en yüksek katılımı mesleki tecrübe yılı 11-15 yıl arası olan çalışanların gösterdiği saptanmıştır. Görev yapılan birime göre dağılıma bakıldığında en yüksek katılımın Meslek Yüksekokulları ile Rektörlükten sağlandığı ve bunu İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinin izlediği görülmektedir. Son olarak katılımcılar aylık gelir düzeyine göre kategorize edildiğinde en yüksek katılımın %42 ile 50.001 TL – 70.000 TL gelir elde edenler olduğu tespit edilmiştir.

Ankete katılım gösteren akademik ve idari personelin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını etkileyen faktörlere yönelik yapılan frekans ve yüzde analizi sonuçları incelenmiş olup faktör bazında istatistikler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Katılımcıların Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalığına İlişkin İstatistikleri

Ekonomi Faktörü						
Ortalama: 4,37	F	9	14	0	276	121
	%	2,1	3,3	0	65,7	28,8
Toplum Faktörü						
Ortalama: 3,11	F	5	14	3	195	203
	%	1,2	3,3	0,7	46,4	48,3
Çevre Faktörü						
Ortalama: 3,67	F	5	11	11	251	142
	%	1,2	2,6	2,6	59,8	33,8

Tablo 3'te yer alan frekans analizi sonuçları; katılımcıların sürdürülebilir kalkınma farkındalığını en çok ekonomik faktörlerin (4,37) etkilediğini, bunu çevresel faktörlerin (3,67) izlediğini, toplumsal faktörlerin (3,11) ise sürdürülebilir kalkınma farkındalığı üzerinde en az etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu bağlamda ekonomik faktörlerin sürdürülebilir kalkınma farkındalığının biçimlendirilmesine yönelik faktörler arasında en önemli yere sahip olduğu ifade edilebilir.

4.2. Güvenilirlik ve Faktör Analizi

Araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen α değeri 0,949 olup, bu değer ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir (Alpar, 2013, s. 848-850). Ölçekte yer alan 36 maddeye ilişkin yapılan bu analiz, veri setinin güvenilirliğinin oldukça güçlü olduğunu ortaya koymuştur.

Tablo 4: Güvenilirlik Analizi Sonucu

Cronbach's Alpha Katsayısı	Madde Sayısı
0,949	36

Ölçeğin geçerliliğini sınamak amacıyla yapılan faktör analizinde ise Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlilik değeri 0,899 olarak belirlenmiş, açıklanan toplam varyans oranı %61 bulunmuştur. Bartlett küresellik testi anlamlı çıkmış ($p=0,000$; $p<0,05$), bu da verilerin faktör analizine uygun olduğunu göstermiştir. Bu doğrultuda faktör yapısını belirlemek üzere Direct Oblimin rotasyon tekniği ile faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen faktör yapılarına ilişkin yük değerleri, varyans oranları ve özdeğerler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5: Faktör Analizi Sonucu

FAKTÖRLER	F1	F2	F3	Özdeğer >1	% Açıklanan Varyans	Kümülatif
<i>Faktör 1: Ekonomi Faktörü</i>						
<i>"Gelecek nesilleri de düşünerek mevcut ekonomik kaynakları tasarruflu kullanmalıyız."</i>	,671			6,888	51,779	41,112
<i>"Kalkınma için yapılacak borçlanma ekonomik dengeler gözetilerek yapılmalıdır."</i>	,629					
<i>"Ekonomik politikalar, yoksulluğu ve gelir dağılımındaki farklılıkları azaltıcı nitelikte olmalıdır."</i>	,621					

"Ekonomik kalkınma işsizliği önleyecek şekilde planlanmalıdır."	,622					
"Ekonomik politikalar sürdürülebilir üretime göre şekillenmelidir."	,599					
"Ekonomik politikalar doğal kaynakları yok etmeyecek şekilde oluşturulmalıdır."	,591					
"Ekonomik kalkınma için üretim dışı sektörlere ağırlık verilmelidir."	,614					
"Ekonomik kalkınma için ileri teknoloji ürünlerinin üretimi desteklenmelidir."	,761					
"Ekonomik kalkınma için tarım ve hayvancılık sektörlerine yapılacak yatırımlar desteklenmelidir."	,614					
"Ekonomik kalkınma için araştırma geliştirme (AR-GE) çalışmaları desteklenmelidir."	,688					

Faktör 2: Toplum Faktörü

"Toplumdaki bireylere (kadın/erkek, zengin/fakir, ırk/din vb.) eşit fırsatlar sunulmalıdır."	,644					
"Toplumdaki bütün bireyler için bireyin yaşam boyu öğrenmesine olanak sağlayacak ortamlar oluşturulmalıdır."	,621					
"Toplumdaki bütün bireylere eğitim ve sağlık hizmetlerine ulaşım hakkı sağlanmalıdır."	,798					
"Toplumdaki kültürlerin birbiri ile etkileşimi desteklenmeli ve geliştirilmelidir."	,783					
"Bireylerin ve ailelerin refah düzeyini asgari koşulların üzerinde tutmak için toplum sorumluluk almmalıdır."	,674			5,133	9,919	46,332
"Şehirleşme, (şehir, kasaba vb.) toplumun ruh ve beden sağlığını koruyacak şekilde olmalıdır."	,765					
"Gelecek nesillere daha yeşil bir dünya bırakabilmek için ağaçlandırma çalışmaları ve ağaçların korunması ile ilgili her bireye sorumluluk düşmektedir."	,777					
"Ham madde kaynaklarının gelecek nesiller tarafından da kullanılabilmesi için atıkların geri dönüştürülmesi sürecinde her bireyin sorumlulukları olduğunu düşünüyorum."	,711					

Faktör 3: Çevre Faktörü

"Sürdürülebilir çevre için faaliyetlerde bulunan resmi ve sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları desteklenmelidir."	,744					
"Biyolojik çeşitliliğin devamı için doğal yaşama zarar veren her müdahale (bilinçsiz ilaçlama, yasak avlanma vb.) cezalandırılmalıdır."	,703					
"Araç alırken, ekolojik dengenin bozulmasına etkisi en az olan araçların tercih edilmesi gerektiğini düşünüyorum."	,633			7,554	14,891	55,651
"Enerji kaynaklarının daha uzun süreli kullanılabilmesi için enerji tasarrufu yapan ürünlerin tercih edilmesi gerekir."	,671					
"Yaşanılabilir bir dünya bırakabilmek için yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması gerekir."	,754					
"Gelecek nesillerin ekolojik sorunlar yaşamaması için mevcut kaynakların (su, hava, toprak vb.)"	,669					

<i>korunması hususunda her bireye düşen sorumluluklar vardır.”</i>					
<i>“Endüstri kuruluşları çevre sağlığını koruyacak ve doğal kaynakların kirletilmesini önleyecek tedbirler almalıdır.”</i>			,661		
<i>“Önlem alınmaması halinde küresel ısınmanın, dünyamızın geleceği için ciddi tehdit oluşturduğunu düşünüyorum.”</i>			,774		
<i>“Dünyanın yaşanabilirliğinin devamı için ekolojik ayak izimizin küçültülmesi gerektiğini düşünüyorum.”</i>			,644		

Araştırmada kullanılan ölçek Atmaca vd. (2019) tarafından geliştirilmiş olan çalışmadan alınmış olup söz konusu çalışmada geçerlilik ve güvenilirlik analizlerinin ardından sürdürülebilir kalkınma farkındalık ölçeğinin nihai formu 36 maddeden ve üç faktörden oluşmuştur. Bu çalışmada da yapılan faktör analizi neticesinde ekonomi, toplum ve çevre olmak üzere üç faktör elde edilmiştir. Bahsi geçen üç faktörün toplam varyans açıklama oranı 55,651 olup söz konusu bu oranın çok faktörlü yapılar için en az %40 şartını sağladığı görülmektedir (Bayram, 2009, s. 77; Büyüköztürk, 2007, s. 151).

Tabloda elde edilen faktör yapısında F1, F2 ve F3 başlıkları altında gruplanan değişkenlerin faktör yükleri, her bir maddenin ilgili faktörle olan ilişki düzeyini ortaya koymaktadır. Bu katsayılar, maddelerin ölçtüğü yapıya katkısını belirlemek açısından önemlidir. Literatürde faktör yük değerlerinin 0,60 ve üzeri olması yüksek düzeyde ilişkiyi, 0,30 ile 0,59 arasındaki değerler ise orta düzeyde ilişkiyi ifade ettiği kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2002, s. 474). Bu bağlamda, analiz sonuçlarında yer alan faktör yüklerinin kabul edilebilir sınırlar içerisinde olduğu görülmektedir. Öte yandan bir maddenin faktör yüküne bakarak ölçme aracının geçerliliği hakkında karar verilirken en önemli tehdit birden fazla faktörde yük alan maddelerden kaynaklanmaktadır. Faktör yükünün geçerliliği sebebi ile söz konusu maddeler ölçme aracından çıkarılmalıdır (Bursal, 2023, s. 214). Bu çalışmada 1-8-9-16-18-24-30-33 ve 34. ifadeleri birden fazla grupta faktör yükü bulundurması sebebi ile ölçme aracından çıkarılmıştır. Tablo 5’te yer alan Direct Oblimin rotasyonlu faktör analizi sonucunda üniversite personelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını etkileyen üç faktör elde edilmiştir. Bu faktörler Atmaca vd. (2019) tarafından gerçekleştirilen ölçek geliştirme çalışmasına hemen hemen paralel şekilde seyretmiş ve bu çalışmada da (i) ekonomi, (ii) toplum ve (iii) çevre olarak adlandırılarak kategorileştirilmiştir.

4.3. Normallik Testi

Araştırmada analizler sonucu elde edilen üç alt faktörün normallik sınaması Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiştir. Test sonuçları aşağıdaki Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6: Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

Faktörler	Test İstatistiği	Serbestlik Derecesi	Sig. (p)
Faktör 1: Ekonomi Faktörü	0,211	420	0,000
Faktör 2: Toplum Faktörü	0,143	420	0,000
Faktör 3: Çevre Faktörü	0,044	420	0,005

Üç faktöre ait değişkenler için örneklem büyüklüğü $n=420$ olup, bu değer $n>50$ koşulunu sağladığı için normallik testi olarak Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Test sonucunda sırasıyla elde edilen anlamlılık düzeyleri $p=0,000$; $p=0,000$ ve $p=0,005$ olup, her üç faktör için de $p<0,05$ olduğu görülmüştür. Bu bulgular doğrultusunda, söz konusu değişkenlerin normal

dağılım varsayımını 0,05 anlamlılık düzeyinde karşılamadığı tespit edilmiştir. Bu sebeple çalışmada SPSS programı kapsamında normal dağılmayan veri setleri için en yaygın olarak tercih edilen “Non-parametrik testler”e başvurulmuştur. Örneklem grupları arasındaki farkların incelenmesinde Mann-Whitney U Testi ve Kruskal-Wallis Testi uygulanmıştır.

Çalışmada cinsiyet, medeni durum ve kadro durumu gibi ikili yapıya sahip değişkenlerin etkisini değerlendirmek amacıyla Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Bu test, iki bağımsız grup arasında medyan temelli anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Normal dağılım varsayımı gerektirmemesi nedeniyle, özellikle parametrik olmayan veri setlerinde tercih edilen güvenilir bir yöntemdir. Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkan değişkenlere ilişkin bulgular Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7: Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Faktörler	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p (Sig.)
F1 (Ekonomi Faktörü)	Kadın	195	222,17	43323,0	19502,5	-2,305	0,023
	Erkek	225	200,84	45189,0			
F3 (Çevre Faktörü)	Kadın	195	220,11	43320,0	11101,0	-2,312	0,010
	Erkek	225	198,23	45179,0			
	Medeni Durum	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p (Sig.)
F1 (Ekonomi Faktörü)	Evli	196	205,10	40199,6	20105,0	-2,012	0,044
	Bekar	224	213,75	47880,8			
	Kadro Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p (Sig.)
F1 (Ekonomi Faktörü)	Akademik	244	234,70	54999,7	19122,5	-2,441	0,021
	İdari	176	191,31	35320,5			
F2 (Toplum Faktörü)	Akademik	244	225,40	54997,6	18524,0	-2,764	0,006
	İdari	176	189,32	33320,6			

Test sonuçlarına göre;

- Cinsiyet grupları arasında sürdürülebilir kalkınma farkındalığının ekonomi ve çevre alt faktör düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır ($p<0,05$). Kadınların sürdürülebilir kalkınma konusundaki ekonomi ve çevre alt boyutlu farkındalıkları, erkeklere kıyasla daha yüksek tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkeni ekonomik farkındalık ile çevre koruma faaliyetleri üzerinde oldukça etkilidir ve hem ulusal hem de uluslararası literatürde bu bulguyu destekler nitelikte veriler mevcuttur (Oral vd., 2021, s. 363; Setiawan vd., 2023, s. 374). Teoride kadınların erkeklere göre sürdürülebilir kalkınma farkındalığına duyarlılıklarının daha yüksek olmasının çeşitli nedenleri olduğu savunulmaktadır. Buna göre kadınlar; toplumsal cinsiyet rolleri, empati temelli değer yönelimleri, yüksek risk algıları, ekofeminist bilinç ve eğitimsel farkındalıkları sayesinde sürdürülebilir kalkınma davranışlarında erkeklerden anlamlı biçimde daha yüksek ortalamalar göstermektedir (Zelezny vd., 2000, p. 450; Inglehart, 1995, s. 70; Birkeland, 1993, s. 18; Güney, 2023, s. 925).
- Medeni durum değişkeni için de istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır ($p<0,05$). Bekar katılımcıların sürdürülebilir kalkınma konusundaki ekonomi alt boyutlu farkındalık düzeylerinin evlilere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bekar

bireylerin evli bireylere göre daha yüksek düzeyde farkındalığa sahip olması bütçe ile ilişkilendirilebilmektedir. Nitekim evli bireyler, bekar bireylere göre daha fazla geçim kaygısı güdebilmekte ve maddi kaygıları daha yüksek olabilmektedir. Öte yandan bekar bireyler tek yaşamının vermiş olduğu rahatlıkla, bütçe konusunda daha rahat davranışlar sergileyebilmektedir. Bu durum, bekarların çevreci ürünlere daha rahat yönelebilmelerini sağlarken, evli bireylerin daha temkinli davranmasına yol açabilmektedir. Ayrıca diğer bir argüman olarak bekar bireylerin özellikle genç kuşak olarak adlandırılan bireyler olduğu göz önüne alındığında, günümüz dijital ortamlarında daha fazla zaman geçirmeleri dolayısıyla bu konuda daha fazla bilgi sahibi olmaları doğal karşılanabilmektedir. Nitekim bu konuyu yapmış akademik çalışmaların sonuçları da desteklemektedir (Leiserowitz vd., 2019, s. 45).

- Görev yapılan kadro grupları arasında sürdürülebilir kalkınma farkındalığının ekonomi ve toplum alt faktör düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$). Akademik personelin farkındalık düzeylerinin ekonomi ve toplum alt boyutlu faktörlerde idari personele kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İlgili sonucu açıklamada katılımcıların eğitim düzeyi önem arz etmektedir. Zira, eğitim seviyesinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını artırdığı bilinmektedir (Akinolu vd. 2017; Cohen & Levinthal, 1990, s. 128). Bu doğrultuda akademik personelin idari personele göre daha yüksek düzeyde eğitim düzeyine sahip olduğu göz önüne alındığında farkındalık düzeyinin de daha yüksek olması sürecin doğal bir sonucu olarak değerlendirilebilmektedir.

Kruskal-Wallis testi, üç veya daha fazla bağımsız grup arasında bağımlı değişkene ilişkin anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla kullanılan parametrik olmayan bir testtir. Bu çalışmada Kruskal-Wallis testi; yaş, eğitim durumu, mesleki tecrübe, görev yapılan birim ve aylık gelir düzeyi değişkenlerine göre katılımcıların sürdürülebilir kalkınma farkındalığı düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla uygulanmıştır. Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkan değişkenlere ilişkin bulgular Tablo 8'de sunulmuştur. Test sonuçlarına göre yaş grupları arasında sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. (F1: ekonomi faktörü için $p=0,051$, F2: toplum faktörü için $p=0,066$ ve F3: çevre faktörü için $p=0,052 > 0,05$).

Tablo 8: Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Faktörler	Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Chi-Square	p (Sig.)
F1 (Ekonomi Faktörü)	Lise	3	160,00	10,812	0,013
	Önlisans	4	180,50		
	Lisans*	155	198,80		
	Lisansüstü*	258	225,60		
F1 (Ekonomi Faktörü)	Mesleki Tecrübe (Yıl)	N	Sıra Ortalaması	Chi-Square	p (Sig.)
	0-5 *	18	192,80	10,774	0,029
	6-10	97	204,50		
	11-15	122	212,40		
	16-20	103	228,60		
21 ve üzeri*	80	241,30			
F1 (Ekonomi Faktörü)	Görev Yapılan Birim	N	Sıra Ortalaması	Chi-Square	p (Sig.)
	Eğitim Fakültesi	31	212,00	22,014	0,042
	Fen-Edebiyat Fakültesi	42	226,40		
	İİBF*	48	234,20		
	İlahiyat Fakültesi*	27	190,80		
	Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	9	199,00		
	Güzel Sanatlar Fakültesi	20	206,70		
	Sağlık Bilimleri	4	205,00		
	Spor Bilimleri Fakültesi	19	213,80		
	Tıp Fakültesi*	42	230,50		
	Ziraat Fakültesi	42	225,00		
	Yüksekokullar	4	190,00		
	MYO	56	217,20		
	Rektörlük	56	228,50		
Enstitüler	20	214,00			
F1 (Ekonomi Faktörü)	Aylık Gelir Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	Chi-Square	p (Sig.)
	30.001-50.000 TL*	71	202,60	6,642	0,036
	50.001-70.000 TL	177	218,90		
	70.001 TL ve üzeri*	172	228,10		

Kruskal-Wallis testi sonuçlarına göre;

- Eğitim durumuna göre farkındalık düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir ($p=0,013<0,05$). Anlamlı farkın hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek amacıyla Dunn-Bonferroni testi yapılmıştır. Test sonucu; lisansüstü grubunun ortalama sırasının diğer gruplardan daha yüksek olduğunu göstermektedir ve lisansüstü eğitim seviyesindekiler ile lisans eğitim seviyesindeki katılımcılar arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Buna göre; lisansüstü mezunlarının sürdürülebilir kalkınma konusundaki ekonomik alt boyutlu farkındalıkları lisans mezunlarından daha yüksektir. Bireylerin eğitim seviyeleri ile sürdürülebilir kalkınma farkındalığının artması arasındaki ilişkinin temeli, eğitimin yeni bilgiyi özümsemeyi kolaylaştırmasına dayanmaktadır. Eğitim, değer-inanç-norm zincirini güçlendirerek bireylerin farkındalığını artırmaktadır. Sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik boyutu üzerine yapılan meta analizler, eğitim müdahalelerinin bilgi, tutum ve davranış göstergelerini anlamlı biçimde iyileştirdiğini göstermektedir (Cohen & Levinthal, 1990, s. 128). Dolayısıyla eğitim düzeyi yükseldikçe sürdürülebilir kalkınma bilincinin artması beklenen ve çoklu mekanizmalarla açıklanabilir bir olgudur. Daha yüksek eğitim düzeyi, bireyin beşerî sermayesini ve eleştirel/analitik düşünme becerilerini güçlendirerek karmaşık çevresel-ekonomik-toplumsal etkileşimleri

kavrama, ayırt etme ve yanlış bilgiden sakınma kapasitesini artırabilecek ve bu da sürdürülebilirlik bilgisinin edinimini ve uygulanmasını kolaylaştırabilecektir.

- Katılımcıların mesleki tecrübelerine göre sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır ($p=0,029<0,05$). Ortalama sıralar incelendiğinde, 21 yıl ve üzeri tecrübeye sahip bireyler ile 0–5 yıl tecrübesi olanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ve yapılan Tamhane’s T2 testine göre farkındalık düzeyinin mesleki tecrübe arttıkça yükseldiği görülmüştür. Sürdürülebilir kalkınma bilincinin mesleki tecrübe yılı ile doğru orantılı olarak yükselmesi deneysel öğrenme ve sorumluluk artışı gibi mekanizmalarla açıklanabilmektedir. Meslekte geçirdiği yıla bağlı olarak birey; zaman içerisinde mevzuat uyum süreçleri ve çevre yönetim raporlamaları ile daha sık temas etmektedir. Böylelikle mesleki tecrübe yılı arttıkça bireyin sürdürülebilirliğin maliyet, itibar ve uyum boyutlarını somut vaka üzerinden içselleştirmeyi kolaylaştırdığı düşünülebilmektedir.

- Görev yapılan birime göre farkındalık düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p=0,042<0,05$). Farkındalık düzeyi açısından anlamlı fark; yapılan Tamhane’s T2 testine göre Tıp Fakültesi ile İlahiyat Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile İlahiyat Fakültesi arasında gözlemlenmiştir. Buna göre; Tıp Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi akademik ve idari personellerinin sürdürülebilir kalkınma konusundaki ekonomi alt boyutlu farkındalıkları İlahiyat Fakültesi akademik ve idari personellerinden daha yüksektir. Elde edilen bu bulgu, özellikle İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi akademik personelinin uzmanlık alanlarının ekonomi odaklı bilimlerin olmasından kaynaklanabilir. Kişisel özelliklerin de bu farklılığa sebep olabileceği düşünülmektedir.

- Aylık gelire göre de farkındalık düzeylerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p=0,036<0,05$). En yüksek farkındalık 70.001 TL ve üzeri gelir grubunda gözlemlenmiş ve bu grup ile 30.001 TL – 50.000 TL arasında gelire sahip olan grup arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık ortaya çıkmıştır. Buna göre; aylık 70.001 TL ve üzerinde geliri olanların sürdürülebilir kalkınma konusundaki ekonomi alt boyutlu farkındalıkları aylık 30.001 TL – 50.000 TL arasında geliri olanlardan daha yüksektir. Gelir seviyesi yükseldikçe sürdürülebilirlik kalkınma farkındalığının arttığı literatürde yer alan çalışma bulguları ile de desteklenmektedir (Aslan vd., 2023: s. 1086; Yakışık & Mustafazade, 2023, s. 3618).

4.4. Lojistik Regresyon Analizi

Çalışmada, bağımlı değişken olarak sürdürülebilir kalkınma farkındalığı iki kategorili niteliksel bir değişken olarak ele alınmıştır (sürdürülebilir kalkınma farkındalığı mevcut/mevcut değil). Bu nedenle, bağımlı değişken üzerinde etkili olabilecek faktörlerin belirlenmesi amacıyla iki kategorili (binary) lojistik regresyon analizi tercih edilmiştir. Lojistik regresyon modeli aşağıdaki biçimde tanımlanmıştır.

$$\pi(X) = E(Y | X_1, X_2, \dots, X_k) = e(\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_k X_k) / [1 + e(\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_k X_k)]$$

Bu modelde; $\pi(X)$: incelenen olayın gerçekleşme olasılığını, β_0 : sabit terimi (bağımsız değişkenlerin değeri sıfır olduğunda bağımlı değişkenin değeri), $\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$: bağımsız değişkenlerin regresyon katsayılarını, X_1, X_2, \dots, X_k , bağımsız değişkenleri ifade etmektedir.

Çalışmada “Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalığı Sağlama Davranışı” (FARKINDALIK: FARKINDALIK MEVCUT) bağımlı değişkendir. Bağımsız değişkenler ise; “Ekonomik açıdan uygunluk” (SEKO: EKONOMİ FAKTÖRÜ), “Toplumdan çekinme, dışlanmama arzusu” (STOP:

TOPLUM FAKTÖRÜ) ve “Çevre duyarlılığı, hassasiyeti” (SÇEV: ÇEVRE FAKTÖRÜ) olarak belirlenmiştir.

Modelde olasılık değeri üzerine logit dönüşümü uygulanarak, bağımlı değişkenin $(-\infty, \infty)$ aralığında tanımlı hale gelmesi sağlanmıştır.

$$g(X) = \ln [\pi(X)/(1 - \pi(X))] = \beta_0 + \beta_1X_1 + \dots + \beta_kX_k$$

Bu dönüşüm sonucunda elde edilen $g(X)$ fonksiyonu, lojit fonksiyonu olarak adlandırılır ve bağımsız değişkenlerin doğrusal bir bileşeni şeklindedir (İyit & Genç, 2005; Yorubulut & Erduğan, 2018; Kubar & Kırıl, 2019). Lojistik regresyonda, olasılık oranı (odds ratio), incelenen olayın gerçekleşme olasılığının gerçekleşmeme olasılığına oranıdır.

$$\text{Olasılık Oranı} = \pi(X)/(1 - \pi(X)) = e(\beta_0 + \beta_1X_1 + \dots + \beta_kX_k)$$

Regresyon katsayıları (β) bu oran üzerinden yorumlanır. Pozitif katsayılar, sürdürülebilir kalkınma farkındalığının gerçekleşme olasılığını artırırken, negatif katsayılar bu olasılığı azaltır. İlişkinin yönünü belirlemede orijinal katsayılar kullanılırken, ilişkinin büyüklüğünü ölçmede üstel katsayılar ($\text{Exp}(\beta)$) tercih edilir. $\text{Exp}(\beta) > 1$ ise pozitif, < 1 ise negatif ilişkiyi ifade eder. Bu katsayılar $(\text{Exp}(\beta) - 1) \times 100$ formülü ile yüzdelik değişim olarak yorumlanabilir (Çokluk, 2010, s. 1390-1391). Modelin genel uyumunun değerlendirilmesinde klasik R2 istatistikleri yerine pseudo-R2 katsayıları kullanılır. Bunlar arasında en yaygın olanları: Cox & Snell R2, Nagelkerke R2 ve McFadden R2'dir. Bu değerlerin 0,20–0,40 aralığında olması, modelin kabul edilebilir açıklayıcılık düzeyine sahip olduğunu göstermektedir (Alpar, 2013). Veriler, anket yoluyla toplanmış ve analizler SPSS 29.0 istatistik paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

- Ölçeğin iç tutarlılığını ölçmek amacıyla Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır.
- Verilerin dağılımı, Kolmogorov-Smirnov testi ile kontrol edilmiş ve $p < 0,05$ anlamlılık düzeyi esas alınmıştır.
- Çoklu iç ilişki (multicollinearity) sorununun olup olmadığını belirlemek amacıyla korelasyon analizi, tolerans değerleri ve VIF katsayıları incelenmiştir. Tolerans $> 0,10$ ve VIF < 10 olması, çoklu iç ilişki olmadığını göstermektedir.

Bağımlı değişken olan sürdürülebilir kalkınma farkındalığına etki eden bağımsız değişkenlerin ön analizi için ki-kare bağımsızlık testi uygulanmış; anlamlı bulunan değişkenler daha sonra iki kategorili lojistik regresyon analizine dahil edilmiştir.

Çalışmada sürdürülebilir kalkınma farkındalığı ile demografik ve faktörel değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan ki-kare bağımsızlık testi sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur. Analiz bulgularına göre, sürdürülebilir kalkınma farkındalığı ile tüm bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiler istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır ($p < 0,05$). Bu sonuçlar, bireylerin yaş, eğitim durumu, medeni durum, mesleki tecrübe, görev yapılan birim ve gelir düzeyi gibi demografik özelliklerinin yanı sıra ekonomik, toplumsal ve çevresel etkenlerin de farkındalık düzeyinde belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu nedenle, söz konusu değişkenlerin tamamı potansiyel etkileyici unsurlar olarak kabul edilmiş ve sürdürülebilir kalkınma farkındalığını şekillendiren temel faktörleri ortaya koymak amacıyla iki kategorili lojistik regresyon analizine dahil edilmiştir.

Tablo 9: Bağımsız Değişkenler ile Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalığının Ki-Kare Testi Sonuçları

Faktörler	Pearson Ki-Kare	p
Ekonomi Faktörü (SEKO)	281,386	0,000
Toplum Faktörü (STOP)	256,574	0,000
Çevre Faktörü (SÇEVRE)	247,419	0,000

Sürdürülebilir kalkınma farkındalığı, bireylerin ekonomik kararlarında çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) ilkelerini ne ölçüde benimsedikleriyle yakından ilişkilidir. Bu bağlamda ekonomik aktörlerin sürdürülebilirlik ilkelerine gönüllü uyum sağlamaları -örneğin enerji verimliliği, adil ticaret, sürdürülebilir tüketim alışkanlıkları gibi uygulamalara yönelmeleri- yüksek farkındalık düzeyini göstermektedir. Buna karşılık bireylerin veya kurumların bu tür davranışları yalnızca yasal zorunluluklar ya da cezai yaptırımlar nedeniyle benimsemeleri, sürdürülebilir kalkınma farkındalığının düşük olduğuna işaret etmektedir. Bu yaklaşım, sürdürülebilir kalkınmanın yalnızca çevresel değil aynı zamanda iktisadi karar alma süreçlerine de entegre edilmesi gerektiğini vurgulayan literatürle de örtüşmektedir (Schaltegger & Burritt, 2018). Bu teorik çerçevede, sürdürülebilir kalkınma farkındalığı bağımlı değişkeni iki kategorili niteliksel bir değişken olarak ele alınmış; yüksek farkındalık düzeyi için bir (1), düşük farkındalık düzeyi için ise sıfır (0) olarak kodlanmıştır.

Lojistik regresyon analizinin sağlıklı sonuçlar verebilmesi için, bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı (multicollinearity) sorununun bulunmaması gerekmektedir. Çoklu iç ilişki sorunu, çoğunlukla bağımsız değişkenler arasında yüksek derecede korelasyon bulunmasından kaynaklanmaktadır. Düşük düzeydeki çoklu iç ilişki genellikle analiz sonuçlarını ciddi biçimde etkilemezken, yüksek düzeydeki korelasyon -örneğin iki değişken arasında $r = 0,80$ veya daha yüksek bir ilişkinin bulunması- modelde istatistiksel olarak anlamlı olması beklenen bir değişkenin etkisinin önemsiz görünmesine neden olabilir. Bu durum, modelin açıklayıcılığını azaltabileceği gibi, yanlış çıkarımlar yapılmasına da yol açabilir. Bu nedenle lojistik regresyon modelleri kurulmadan önce, bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon düzeyi dikkatle incelenmeli ve gerekli durumlarda çoklu iç ilişkiyi azaltıcı önlemler alınmalıdır (Gujarati & Porter, 2009, s. 171).

Çalışmada, bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon değerlerinin $r < 0,50$ olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, değişkenler arasında yüksek düzeyde bir ilişki bulunmadığını ve çoklu iç ilişki (multicollinearity) riskinin düşük olduğunu göstermektedir. Lojistik regresyon analizinde bağımsız değişkenler arasında çoklu iç ilişki olup olmadığını değerlendirmek amacıyla, doğrusal regresyon analizinde yaygın olarak kullanılan tolerans (tolerance) ve varyans şişirme faktörü (Variance Inflation Factor-VIF) değerleri de incelenmiştir. Literatürde, VIF değerlerinin 10'un altında ve tolerans değerlerinin 0,10'un üzerinde olması, çoklu iç ilişki sorununun bulunmadığına işaret etmektedir (Alpar, 2013). Çalışma kapsamında yapılan analizde, bağımsız değişkenlere ait tolerans ve VIF değerlerinin bu kritik eşiklerin içerisinde kaldığı, dolayısıyla kabul edilebilir düzeyde olduğu Tablo 10'da görülmektedir. Bu bulgular doğrultusunda, analizde kullanılan bağımsız değişkenler arasında çoklu iç ilişki problemine rastlanmadığı ifade edilebilir.

Tablo 10: Çoklu İç İlişki Sorunları

Değişken	Tolerans	VIF
Ekonomi Faktörü (SEKO)	0,795	1,258
Toplum Faktörü (STOP)	0,837	1,195
Çevre Faktörü (SÇEVRE)	0,767	1,305

Çalışmada, lojistik regresyon modelinin genel geçerliliğini test etmek amacıyla Omnibus Test of Model Coefficients uygulanmıştır. Sadece sabit terimi içeren model ile bağımsız değişkenlerin dahil edildiği model karşılaştırıldığında, iki model arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($\chi^2=221,199$; $p=0,000$). Bu sonuç, modele eklenen bağımsız değişkenlerden en az birinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığı bağımlı değişkeninin tahmininde istatistiksel olarak anlamlı bir katkı sağladığını göstermektedir.

Lojistik regresyon modelinin uyum iyiliğini değerlendirmek amacıyla kullanılan Hosmer-Lemeshow (H-L) testi, oluşturulan modelin gözlemlenen verilerle ne ölçüde uyumlu olduğunu belirlemeye yönelik en yaygın yöntemlerden biridir. Bu test sayesinde, modelin tahmin ettiği olasılık değerlerinin, gerçek gözlemlerle tutarlılık gösterip göstermediği istatistiksel olarak değerlendirilmektedir. Hosmer-Lemeshow testinin hipotezleri şunlardır:

H0 Hipotezi: Model iyi kalibre edilmiştir.

H1 Hipotezi: Model iyi kalibre edilmemiştir.

Lojistik regresyon modeline ilişkin yapılan analizlerde, modelin genel geçerliliği Omnibus Testi ile doğrulanmış ($\chi^2=221,199$; $p=0,000$), modelin veriye iyi uyum sağladığı Hosmer-Lemeshow testi ile desteklenmiştir ($p=0,601$). Dolayısıyla Hosmer–Lemeshow testinde, ($p=0,601$) $p > 0,05$ için H0 hipotezi kabul edilir. Modelin açıklayıcılığı Nagelkerke R2 değeri ile %46,2 olarak hesaplanırken, sınıflama doğruluğu ise %77,6 olarak elde edilmiştir. Bu bulgular, oluşturulan modelin bağımlı değişken olan sürdürülebilir kalkınma farkındalığını anlamlı ve güçlü bir şekilde açıkladığını göstermektedir.

Tablo 11: Model Sınıflandırma Tablosu

Gözlenen		Tahmin Edilen		
		Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalığı		Doğruluk Yüzdesi
		Var	Yok	
Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalığı	Var	134	66	%67,0
	Yok	32	188	%85,5
Genel Yüzde				%76,7

Tablo 11, iki kategorili bağımlı değişken olan sürdürülebilir kalkınma farkındalığına ilişkin doğru ve yanlış sınıflamaların dağılımını göstermektedir. Modelin geçerliliği açısından, doğru sınıflama oranının %50'nin üzerinde olması temel bir koşul olarak kabul edilmektedir (Kubar & Kırıl, 2019: 363). Bu bağlamda, modelin %76,7 oranında doğru sınıflama yapması, analizlerin sürdürülmesi için yeterli görülmüştür. Yapılan tüm analizlerin sonucunda, kurulan lojistik regresyon modelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını açıklamada güçlü bir yapıya sahip olduğu ve veri ile yüksek düzeyde uyum gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, ki-kare bağımsızlık testiyle anlamlı etkisi belirlenen tüm bağımsız değişkenler, iki kategorili lojistik regresyon analizine tabi tutulmuştur.

Tablo 12: İki Kategorili Lojistik Regresyon Sonuçları

Değişkenler	β	SE(β)	Wald	sd	p	Exp(β)	95% C.I. for Exp(β)	
							Alt	Üst
Ekonomi Faktörü (SEKO)	0,842	0,215	15,352	1	0,001	2,321	1,513	3,561
Toplum Faktörü (STOP)	0,218	0,272	0,643	1	0,601	1,244	0,728	2,125
Çevre Faktörü (SÇEV)	0,179	0,288	0,387	1	0,207	1,196	0,681	2,1
Sabit Terim	1,872	0,643	8,483	1		0,154		

Bağımlı değişken olan sürdürülebilir kalkınma farkındalığını etkileyen değişkenlere ilişkin lojistik regresyon analizi sonuçları Tablo 12’de sunulmuştur. Tabloda, modele dahil edilen bağımsız değişkenlere ait regresyon katsayı tahminleri (β), bu katsayıların standart hataları ($SE(\beta)$), Wald test istatistikleri, serbestlik dereceleri (sd), olasılık oranları ($Exp(\beta)$) ve bu oranların %95 güven aralıkları yer almaktadır. Her bir bağımsız değişkenin modelde anlamlı bir etkisinin olup olmadığını değerlendirmek amacıyla Wald testi uygulanmıştır. Bu test, ilgili değişkenin regresyon katsayısının sıfıra eşit olduğu yönündeki sıfır hipotezini ($H_0: \beta = 0$) test etmektedir. Wald istatistiği şu formülle hesaplanır:

$$W = \left(\frac{\beta_j}{SE(\beta_j)} \right)^2, j = 1, 2, 3, \dots, k$$

Bu formül, her bir bağımsız değişkenin modele katkısının istatistiksel anlamlılığını test etmeye yöneliktir (Çokluk, 2010: 1375). Tabloda ayrıca, $Exp(\beta)$ değerleri olarak adlandırılan üstel lojistik regresyon katsayıları da yer almaktadır. Bu değerler, bağımlı değişkende (sürdürülebilir kalkınma farkındalığında) meydana gelen değişimin olasılık oranları cinsinden yorumlanmasına olanak tanımaktadır. $Exp(\beta) > 1$ olması pozitif ilişkiyi, $Exp(\beta) < 1$ olması ise negatif ilişkiyi ifade etmektedir.

Tablo 11’de “Ekonomi Faktörü” verisinin bağımlı değişken olan Sürdürülebilir Kalkınma Farkındalığı üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu; “Toplum Faktörü” ile “Çevre Faktörü” değişkenlerinin de modele anlamlı bir katkısının olmadığı görülmektedir. Sürdürülebilir kalkınma kavramının ortaya çıkmasında ekonominin doğa ile zorunlu ilişkisinden kaynaklanan durumlar, çevre ve toplum faktörlerine göre daha büyük bir rol oynamaktadır. Sürdürülebilirlik aslında ekonomik politikaların çevre üzerine kurmuş olduğu baskının sürdürülemez olduğunun anlaşılması üzerine zorunlu bir değişim ve dönüşümden kaynaklanmıştır. Çevresel ve toplumsal faktörlerin arkasında yatan en önemli unsur, ekonomik politikalar (Kılıç, 2012, s. 203-207). Bu kapsamda ekonomi faktörünün sürdürülebilir kalkınma farkındalığı üzerindeki anlamlı etkisi diğer faktörlere göre daha belirgindir. Buna göre lojistik regresyon modeli şu şekildedir:

$$g(x) = 1,872 + 0,842(SEKO)$$

Elde edilen bulgular, ekonomik faktörler (SEKO) değişkeninin bağımlı değişken olan sürdürülebilir kalkınma farkındalığı üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olduğunu göstermektedir ($\beta=0,215$; $p<0,05$). Lojistik regresyon analizinden elde edilen olasılık oranı ($Exp(\beta) = 2,321$), bu değişkenin farkındalık düzeyini artırıcı yönde etkide bulunduğunu ortaya koymaktadır. Buna göre, ekonomik faktörlerde meydana gelecek bir birimlik olumlu değişim, sürdürülebilir kalkınma farkındalığının ortaya çıkma olasılığını yaklaşık %132,1 oranında artırmaktadır [(2,321 – 1) × 100]. Olasılık oranının 1’in üzerinde olması, değişkenin etkisinin pozitif yönlü ve farkındalık düzeyini artırıcı nitelikte olduğunu ifade etmektedir. Bu sonuç, sürdürülebilir kalkınma farkındalığının artırılmasında ekonomik boyutun belirleyici bir rol oynadığını ve bu alandaki iyileştirmelerin farkındalık düzeyinde anlamlı artışlara yol açabileceğini göstermektedir.

Elde edilen bulgular bireylerin ekonomik koşullarının ve kalkınma ile ilgili ekonomik beklentilerinin, sürdürülebilirlik bilincini doğrudan etkilediğini ortaya koymaktadır. Diğer yandan toplumsal ve çevresel faktörlerin modelde anlamlı çıkmaması, ekonomik etkenlerin bireylerin sürdürülebilir kalkınma konusundaki tutumlarını şekillendirmede daha belirleyici bir rol oynadığını işaret etmektedir. Bu sonuç, politika yapıcılar açısından sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada ekonomik faktörlerin önemine dikkat çekmektedir.

5. Sonuç

Üniversiteler, küresel sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleşmesine önemli katkı sağlayan kurumların başında yer almaktadır. Üniversitelerin sürdürülebilirlik misyonu ve vizyonu belirlemesi ve buna yönelik üniversite öğrencilerini de kapsayan projeler geliştirmesi ve bu projeleri başarı ile uygulaması üniversite personelinin sürdürülebilirlik farkındalığına bağlıdır. Üniversite akademik ve idari personelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını, farkındalığın demografik özelliklere göre değişip değişmediğini ve sürdürülebilir kalkınma farkındalığını en çok hangi faktörlerin etkilediğini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada önemli bulgulara ulaşılmıştır.

Araştırma bulguları Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi akademik ve idari personelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığının ortalamasının üstünde olduğunu, ekonomik faktörlerin toplum ve çevre faktörüne kıyasla farkındalık açısından belirleyici olduğunu göstermiştir. Üniversite personeli sürdürülebilir kalkınmanın; ekonomi politikalarının gelir dağılımındaki farklılıkların, işsizliğin, sürdürülebilir ve ileri teknoloji üretimin, sorumlu tüketimin, tarım ve hayvancılık sektörlerine yapılacak yatırımların ve araştırma geliştirme çalışmalarının dikkate alınarak yapılması ile sağlanacağını düşünmektedir. Bu sonuç, bireylerin sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin tutum ve davranışlarını ekonomik faktörlerin şekillendirdiğini ortaya koymaktadır.

Bu sonuç doğrultusunda ülkede yaşayan vatandaşların sürdürülebilir kalkınma farkındalığını artırmak ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak açısından politika yapıcılara önemli sorumluluklar düşmektedir. Politika yapıcıların bu kapsamda öncelikle sürdürülebilirliğin ekonomi boyutunu güçlendirmeye yönelik politikalar benimsemeleri yerinde olacaktır. Ekonomik kaynakların tasarruflu şekilde kullanılması, ekonomik kalkınmanın işsizliği önleyecek şekilde planlanması, ekonomik kalkınma için ileri teknoloji ürünlerinin üretiminin, tarım ve hayvancılık sektörlerine yapılacak yatırımların ve Ar-Ge çalışmalarının desteklenmesi, yapılacak harcamalarda ekonomik dengenin gözetilmesi, üretim dışı sektörlere ağırlık verilmesi, ekonomik politikaların doğal kaynakları yok etmeyecek şekilde, yoksulluğu ve gelir dağılımındaki farklılıkları azaltıcı nitelikte, sürdürülebilir üretim yaklaşımına göre oluşturulması sürdürülebilir kalkınma açısından kritik öneme sahiptir. Ekonomik faktörlerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesinde katalizör görevi görmesi beklenmektedir. Çünkü ekonomik faktörlerin sürdürülebilir kalkınmanın diğer faktörleri olan çevre ve toplum üzerinde de olumlu etkiler oluşturması muhtemeldir.

Ekonomik faktörlerin yanı sıra küresel ısınma tehdidi, biyoçeşitliliğin azalması, çevrenin tahribat riski algısı, eğitim ve sağlık hizmetlerine ulaşım, bireyler arasındaki eşitlik, bireylerin ve ailelerinin refah düzeyi, şehirleşme ve yeşil alan gibi yaşam kalitesi ile bağlantısı sebebiyle çevresel ve toplumsal faktörler de sürdürülebilir kalkınma farkındalığının oluşumunda önemlidir. Bir toplumda; aile, sosyal çevre, eğitim kurumları ve medya gibi kanallar aracılığıyla sürdürülebilir davranış kalıpları önce bireylere aktarılmakta daha sonra da zaman içinde toplumsal düzeyde farkındalık oluşmaktadır. Toplumsal güven düzeyi, sosyal dayanışma ve vatandaşlık bilinci gibi etmenler de sürdürülebilir kalkınma farkındalığının gelişiminde önemli role sahiptir. Bu sebeple toplumsal farkındalığın ve katılımın sağlanabilmesi, sürdürülebilir kalkınma politikalarının başarıya ulaşabilmesinde büyük önem taşımaktadır.

Ülkelerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerini gerçekleştirmek ve böylece sosyal refahı artırmak için insan sermayesinin gelişimine yönelik politikalar benimsemeleri önemlidir. İnsan sermayesinin gelişimi ile insanların enerji ve su tasarrufu yapmaları, bilinçli üretici ve tüketici

olmaları, fosil yakıt kullanımlarını azaltmaları, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına yönelmeleri ve çevreyi korumaları mümkün hale getirilebilir. Bunun yanı sıra daha mikro düzeyde üniversite yönetimleri tarafından sürdürülebilir eğitim yaklaşımlarının teşvik edilmesinin de hem öğrencilerin hem de üniversite personelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını iyileştirebileceği düşünülmektedir. Araştırmanın bulguları; kadın personelin ekonomi ve çevre alt boyutlu farkındalık düzeylerinin erkeklere göre, bekar personelin ekonomi alt boyutlu farkındalık düzeylerinin evlilere göre, akademik personelin ekonomi ve toplum alt boyutlu farkındalık düzeylerinin idari personele göre, lisansüstü mezunu olan personelin ekonomik alt boyutlu farkındalık düzeylerinin lisans mezunlarına göre, Tıp Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi personelinin ekonomi alt boyutlu farkındalık düzeylerinin İlahiyat Fakültesi personeline göre ve aylık geliri 70.001 TL ve üzerinde olan personelin ekonomi alt boyutlu farkındalık düzeylerinin 30.001 TL ile 50.000 TL arasında geliri olanlara göre daha yüksek olduğunu göstermiştir. Bu bulgular doğrultusunda üniversite yönetimlerinin demografik özellikleri de dikkate alarak personelin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını artırmaya yönelik projeler geliştirmesi ve etkinlikler düzenlemesi önemlidir.

Bu çalışma kapsamında elde edilen bulgular literatürde yer alan benzer çalışmalarla kıyaslandığında akademik personelin sürdürülebilirlik ile ilgili yeterli bilgiye sahip olma durumu açısından farklılıklar olduğu görülmektedir. Karcı Demirkol & Birişçi (2020) Ege Üniversitesinde görev yapan akademisyenlerin konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, Akinlolu vd. (2017) Nijerya'da Osun State Üniversitesi öğrencilerinin ve personelinin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik bilgi düzeylerinin son derece düşük olduğunu, Dania & Okobia (2022) Nijerya'da Benin Üniversitesi personelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalıklarının orta düzeyde olduğunu, yapılan bu çalışın ise Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi akademik ve idari personelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığının ortalamanın üstünde olduğunu ortaya koymuştur. Karcı Demirkol & Birişçi (2020) tarafından yapılan çalışmada akademik personelin konu hakkındaki bilgi düzeyi fakülteye ve yaşa bağlı olarak değişiklik göstermesine rağmen yaş gruplarına göre Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi akademik ve idari personelinin sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır.

Yapılan bu araştırmanın sadece Kırşehir Ahi Evran Üniversitesinde gerçekleştirilmesi ve örneklem üzerinden elde edilen verilerin analiz edilmesi sebebiyle üniversite personelinin tamamının görüşünü yansıtmaması gibi bazı kısıtları bulunmaktadır. Gelecek çalışmaların Türkiye'nin diğer illerindeki üniversite personelleri üzerinde gerçekleştirilmesinin sürdürülebilir kalkınma farkındalığını artırmak açısından faydalı sonuçlara ulaştıracığı düşünülmektedir. Ülkelerin önemli kurumları arasında yer alan üniversitelerin personel ve öğrencilerinin yüksek farkındalık ve bilgi düzeyine sahip olması sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak açısından bir gerekliliktir.

Kaynakça

- Akinlolu, O. G., Grace, B. M., Damilola B. P. & Esther, A. O. (2017). Awareness and knowledge of the sustainable development goals in a university community in southwestern Nigeria. *Ethiopian Journal of Health Sciences*, 27(6), 669-676. <https://doi.org/10.4314/ejhs.v27i6.12>
- Alpar, R. (2013). *Uygulamalı çok değişkenli istatistik yöntemler*. Detay Yayıncılık.
- Aslan, Y., Zeybek, D. Ö., Zengin, O., Kavşur, Z. & Güler, S. (2023). Sağlık sektörü çalışanlarının sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeylerinin değerlendirilmesi: üniversite hastanesi örneği. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(3), 1069-1098. <https://doi.org/10.26745/ahbvuibfd.1239635>
- Atmaca, A. C., Kiray, S. A., & Pehlivan, M. (2019). Development of a measurement tool for sustainable development awareness. *International Journal of Assessment Tools in Education*, 6(1), 80-91. <https://doi.org/10.21449/ijate.518099>
- Aydın Gürler, S. (2023). Sınıf öğretmenleri adaylarının sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları ve 'Doğal Kaynaklar' kavramına yönelik metaforik algıları. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(2), 364-387. <https://doi.org/10.33308/26674874.2023372414>
- Bayram, N. (2009). *Sosyal bilimlerde SPSS ile veri analizi*. Ezgi Kitabevi.
- Berglund, T., & Gericke, N. (2016). Separated and integrated perspectives on environmental, economic, and social dimensions – an investigation of student views on sustainable development. *Environmental Education Research*, 22(8), 1115-1138. <https://doi.org/10.1080/13504622.2015.1063589>
- Birkeland, J. (1993). Ecofeminism: linking theory and practice. In Greta Gaard (Ed.) *Ecofeminism: Women, animals, nature*. Temple University Press. 13-60.
- Bulut, B. (2019). Correlation between global citizenship and sustainable development awareness levels of pre-service teachers. *International Online Journal of Educational Sciences*, 11(3), 279-293. <https://doi.org/10.15345/iojes.2019.03.019>
- Bursal, M. (2023). *SPSS ile temel veri analizleri*. Anı Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör analizi: temel kavramlar ve ölçek geliştirmede kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32(32), 470-483.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Celik, G. H. & Basaran-Acil, S. (2025). Is editors' awareness of sustainable development goals (SDGs) a determinant of the journal's contribution to SDGs? *Learned Publishing*, 38(2), 1-10. <https://doi.org/10.1002/leap.2005>
- Cohen, W. M. & Levinthal, D. A. (1990). Absorptive capacity: a new perspective on learning and innovation. *Administrative Science Quarterly*, 35(1), Special Issue: Technology, Organizations, and Innovation, 128-152.
- Çeliker, A. & Çalikuşu İncekar, M. (2025). Awareness of sustainable development and food waste attitudes among nursing students: a cross-sectional correlational study. *Nurse Education Today*, 151, 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2025.106747>
- Çobanoğlu, O., & Türer, B. (2015). The awareness of science and social science prospective teachers regarding to sustainable environment. *International Journal of Turkish Education Sciences*, (5), 235-247.
- Çokluk, Ö. (2010). Lojistik regresyon analizi: Kavram ve uygulama. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(3), 1357-1407.
- Dal, Ş., & Okur Akçay, N. (2021). Fen bilimleri öğretmenlerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalıklarının belirlenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40), 45-55. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.2021.176>

- Dania, O. R. & Okobia, E. O. (2022). Staff awareness of the role of education in sustainable development goals: evidence from the University of Benin. In E. O. Ekhaton, S. Miller & E. Igbiosa (Eds.), *Implementing the sustainable development goals in Nigeria* (1st ed., pp. 208–225). Routledge.
- Değirmenci, Y. & Gül, D. (2024). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 34(3), 1289-1299. <https://doi.org/10.18069/firatsbed.1517865>
- Doğru, S. & Orzan, M. (2025). Öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliği farkındalıklarının incelenmesi. *Afet ve Risk Dergisi*, 8(1), 182-195. <https://doi.org/10.35341/afet.1464168>
- Ebaid, I. E. (2022). Sustainability and accounting education: perspectives of undergraduate accounting students in Saudi Arabia. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 14(4), 1371-1393.
- Er Nas, S. & Şenel Çoruhlu, T. (2017). Fen bilgisi öğretmen adaylarının perspektifinden sürdürülebilir kalkınma kavramı. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 562-580.
- Eröz, E., Günay, B. & Diker Coşkun, Y. (2023). Öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *ISPEC International Journal of Social Sciences & Humanities*, 7(4), 866-880. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10436041>
- Faiz, M. & Bozdemir Yüzbaşıoğlu, H. (2019). Öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınma farkındalıkları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(4), 1255-1271. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2019.-662082>
- Gujarati, D. N. & Porter, D. C. (2009). *Basic econometrics*. McGraw-Hill Education.
- Güney Örmeci, G. (2023). Üniversite öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınmaya yönelik farkındalıklarının demografik özelliklerine göre farklılıkları. *Fiscaoeconomia*, 7(1), 911-937. <https://doi.org/10.25295/fsecon.1212669>
- Inglehart, R. (1995). Public support for environmental protection: objective problems and subjective values in 43 societies. *Political Science and Politics*, 28(1), 57-72.
- İyit, N. & Genç, A. (2005). Lojistik regresyon analizi yardımıyla denekte menopoz evresine geçişe ilişkin bir sınıflandırma modelinin elde edilmesi. *Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Fen Dergisi*, (25), 19-27.
- Karcı Demirkol, A. & Birişçi, T. (2020). Sürdürülebilir yerleşke kavramı farkındalığının Ege Üniversitesi yerleşkesi örneğinde irdelenmesi. *Ziraat Fakültesi Dergisi*, 57(3), 367-379. <https://doi.org/10.20289/zfdergi.638112>
- Kılıç, S. (2012). Sürdürülebilir kalkınma anlayışının ekonomik boyutuna ekolojik bir yaklaşım. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 47, 201-226.
- Kubar, Y. & Kırıl, G. (2019). Lise öğrencilerinin şiddet algısı üzerine bir araştırma: Elâzığ merkez ilçe örneği. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28(2), 354-374. <https://doi.org/10.35379/cusosbil.590497>
- Kumar, S. & Kumar, S. (2023). The role of teachers in promoting sustainable development through environmental education. *IJF*, 7(23), 183-190.
- Leal Filho, W., Levesque, V. R., Salvia, A. L., Paço, A., Fritzen, B., Frankenberger, F. ... Lovren, V. O. (2021). University teaching staff and sustainable development: an assessment of competences. *Sustainability Science*, 16, 101-116. <https://doi.org/10.1007/s11625-020-00868-w>
- Leiserowitz, A., Maibach, E., Rosenthal, S., Kotcher, J., Bergquist, P., Ballew, M., Goldberg, M., & Gustafson, A. (2019). Climate change in the American mind: April 2019. Yale University and George Mason University. New Haven, CT: Yale Program on Climate Change Communication. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/CJ2NS>

- Leiva-Brondo, M., Lajara-Camilleri, N., Vidal-Meló, A., Atarés, A. & Lull, C. (2022). Spanish university students' awareness and perception of sustainable development goals and sustainability literacy. *Sustainability*, 14(8), <https://doi.org/10.3390/su14084552>
- Manolis, E. N. & Manoli, E. N. (2021). Raising awareness of the sustainable development goals through ecological projects in higher education. *Journal of Cleaner Production*, 279, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.123614>
- Oral, H. V., Eren, Ö., Yay, A. S. E. & Saygın, H. (2021). Environmental citizenship perception and behavior among university engineering students in the Marmara Region of Turkey. *Environment, Development and Sustainability*, 23, 3638–3652. <https://doi.org/10.1007/s10668-020-00736-8>
- Öztürk Demirbaş, Ç. (2015). Öğretmen adaylarının sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (31), 300-316. <https://doi.org/10.14781/mcd.09811>
- Pata, U. K. (2025). How to progress towards sustainable development by leveraging renewable energy sources, technological advances, and human capital. *Renewable Energy*, 241, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.renene.2025.122367>
- Sahoo, N., & Sahoo, P. K. (2025). Awareness of sustainable development and attitude towards education for sustainable development among pre-service teachers. *Education@ETMA*, 4(1), 1-9.
- Schaltegger, S., & Burritt, R. (2018). Business cases and corporate engagement with sustainability: differentiating ethical motivations. *Journal of Business Ethics*, 147(2), 241-259. <https://doi.org/10.1007/s10551-015-2938-0>
- Setiawan, H., Kusnadi, K., Surtikanti, H. K. & Riandi, R. (2023). Gender differences and the correlation of environmental knowledge with sustainability awareness after ESD-PjBL implementation. *JPBI (Jurnal Pendidikan Biologi Indonesia)*, 9(3), 371-386. <https://doi.org/10.22219/jpbi.v9i3.26049>
- Sudarmin, Ariyatun, Rahayu, S., Yamtinah, S., Pujiastuti, R. S. E., Munzil, & Winarto. (2024). How to increase student sustainable attitudes: a study effect of the education for sustainable development ethno-pedagogy learning model (EP-ESD). *Multidisciplinary Science Journal*, 7(5), 2025252. <https://doi.org/10.31893/multiscience.2025252>
- Şen Olgay, S., Arslan, Ş., Sofi, A. C. & Tomak, D. B. (2023). Hemşirelik öğrencilerinin sürdürülebilir kalkınma farkındalık düzeyleri ile yeni çevresel paradigmaları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yaşam Boyu Hemşirelik (YBH) Dergisi*, 4(3), 167-182. <https://doi.org/10.29228/Inursing.71820>
- Teodorescu, A. M. (2015). Sustainable development, a multidimensional concept. *Annals - Economy Series, Constantin Brancusi University, Faculty of Economics*, 82-86.
- Tien, N. H., Anh, D. T., Luong, M. V., Ngoc, N. M., Duc, L. D. M. & Dat, N. (2020). Sustainable development of higher education: a case of business universities in Vietnam. *Journal of Hunan University (Natural Sciences)*, 47(12), 42-56.
- Uştuk, O. & Özcan Gönülal, Y. (2021). Akademide sürdürülebilirlik söyleminin tezahürleri. *DTCF Dergisi*, 61(2), 1246-1274. <https://doi.org/10.33171/dtcfjournal.2021.61.2.26>
- Xu, Y., Yu, H., Wan, X. & Zhang, L. (2024). Strategies for sustainable development in university education: Breaking barriers and cultivating awareness. *Education and Information Technologies*, 29, 22567-22608. <https://doi.org/10.1007/s10639-024-12727-7>
- Yakışık, H. & Mustafazade, O. (2023). Sürdürülebilir kalkınma bilinci üzerine bir araştırma. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (IJSRSR)*, 10(102), 3608–3621. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10452532>
- Yassir, M. S. (2025). The role of media in shaping the cognitive awareness of sustainable development among university students. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*, 7(1), 8-13. <https://doi.org/10.37547/tajssei/Volume07Issue01-03>

- Yorubulut, S. & Erdugan, F. (2018). Hastanenin tekrar tercih edilebilirliğinin lojistik regresyon ile incelenmesi. *Turkish Journal of Clinics and Laboratory*, 9(3), 185-190. <https://doi.org/10.18663/tjcl.376869>
- Yuan, X.; Yu, L. & Wu, H. (2021). Awareness of sustainable development goals among students from a Chinese senior high school. *Education Sciences*, 11(9), <https://doi.org/10.3390/educsci11090458>
- Zelezny, L. C., Chua, P. P. & Aldrich, C. (2000). New ways of thinking about environmentalism: elaborating on gender differences in environmentalism. *Journal of Social Issues*, 56, 443-457. <https://doi.org/10.1111/0022-4537.00177>
- Zhengli, Z. & Boonphadung, S. (2025). Raising awareness through education: the role of counselors in student affairs in sichuan province and the sustainable development goals. *Journal of Lifestyle and SDGs Review*, 5(2), e02675, 1-25. <https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v5.n02.pe02675>

Extended Summary

Factors Affecting Academic and Administrative Staff's Sustainable Development Awareness: University Practice

The sustainable development goals were enacted by the United Nations in 2016, and creating a more sustainable world has become the common goal of all UN member countries. To achieve these goals by the end of 2030, everyone, especially educational institutions, has significant responsibilities. Higher education institutions play a crucial role in increasing students' sustainability knowledge and encouraging or motivating them to engage in sustainability behaviors (Leiva-Brondo et al., 2022: 1).

Universities are among the institutions that contribute significantly to the achievement of the global sustainable development goals. The determination of universities' sustainability mission and vision, their development of projects involving university students, and their successful implementation of these projects depend on the sustainability awareness of university staff. The primary objective of this study is to determine the sustainable development awareness of university academic and administrative staff, whether this awareness varies by demographic characteristics, and the factors that most significantly influence this awareness.

A review of studies in national literature revealed no studies investigating the "sustainable development awareness" of university academic and administrative staff. It has been noted that, although limited, studies in international literature have attempted to determine the sustainable development awareness of university staff. Researching the sustainable development awareness of university academic and administrative staff differs from other studies in the literature by the occupational group and province studied.

The study population consisted of a total of 1,473 personnel registered in the personnel information system of Kirşehir Ahi Evran University. Based on the population, the minimum sample size was determined to be 305 with a 95% confidence level and a 5% margin of error, and a survey was conducted to 420 academic and administrative staff.

The survey form was adapted from the study titled "Development of a Measurement Tool for Sustainable Development Awareness" conducted by Atmaca et al. (2019). The content validity of the scale was established through expert opinion, and construct validity was established through confirmatory factor analysis. The survey form was designed in two sections to determine the demographic characteristics and sustainable development awareness of the university's academic and administrative staff. It consisted of seven demographic information questions and 36 awareness statement questions. Data obtained from the survey questions were analyzed using the SPSS 29.0 statistical package program. Frequency and percentage analysis, reliability and factor analysis, normality testing, Mann-Whitney U Test, Kruskal-Wallis Test, and Logistic Regression analysis were used as analysis techniques.

Research findings have shown that Kirşehir Ahi Evran University's academic and administrative staff have above-average awareness of sustainable development, and that economic factors, compared to societal and environmental factors, are a determining factor in this awareness. University staff believe that sustainable development can be achieved by implementing economic policies that consider income disparities, unemployment, sustainable and high-tech production, responsible consumption, investments in agriculture and livestock sectors, and R&D. This result demonstrates that economic factors shape individuals' attitudes and behaviors toward sustainable development. Therefore, the policies that policy makers will determine to improve economic factors are of great importance in achieving sustainable development goals.

In addition to economic factors, environmental and societal factors are also important in the formation of sustainable development awareness due to their link to quality of life, such as the threat of global warming, the decline in biodiversity, the perception of environmental degradation risk, access to education and healthcare services, equality among individuals, the well-being of individuals and their families, urbanization, and green spaces. In a society, sustainable behavioral patterns are first conveyed to individuals through channels such as family, social environment, educational institutions, and the media, and then, over time, awareness develops at the societal level. Factors such as social trust, social solidarity, and civic awareness also play a significant role in the development of sustainable development awareness. Therefore, ensuring social awareness and participation is crucial for the success of sustainable development policies.

It is crucial for countries to adopt policies aimed at developing human capital to achieve sustainable development goals and thereby increase social welfare. Human capital development can enable people to conserve energy and water, become conscious producers and consumers, reduce fossil fuel use, shift towards the use of renewable energy sources, and protect the environment. Furthermore, at a more micro level, it is believed that encouraging sustainable education approaches by university administrations can improve the sustainable development awareness of both students and university staff.

The findings show that female personnel have higher levels of awareness on the sub-dimensions of the economy and the environment than male personnel; single personnel have higher levels of awareness on the sub-dimensions of the economy than married personnel; academic personnel have higher levels of awareness on the sub-dimensions of

the economy and society than administrative personnel; postgraduate personnel have higher levels of awareness on the sub-dimensions of the economy than undergraduates; staff from the Faculty of Medicine and Faculty of Economics and Administrative Sciences have higher levels of awareness on the sub-dimensions of the economy than staff from the Faculty of Theology; and staff with a monthly income of 70,001 TL or more have higher levels of awareness on the sub-dimensions of the economy than those with incomes between 30,001 TL and 50,000 TL. In light of these findings, it is important for university administrations to develop projects and organize activities to increase staff's awareness of sustainable development, taking into account demographic characteristics.

This research has some limitations, such as being conducted only at Kırşehir Ahi Evran University and analyzing data from a sample, so it does not reflect the views of all university personnel. Future studies conducted on university personnel in other provinces of Turkey are expected to yield useful results in terms of increasing awareness of sustainable development.